

De kern van Bedrijfsbrandweren

Nogal wat inrichtingen in Nederland beschikken over een bedrijfsbrandweer. Bij een aantal inrichtingen loopt een aanwijstraject bedrijfsbrandweer.

Maar wat is nu precies een bedrijfsbrandweer? Waar moet een bedrijfsbrandweer uit bestaan? En wie legt de verplichting op dat een bedrijf een bedrijfsbrandweer moet hebben?

In deze kennispublicatie vindt u de antwoorden op deze en andere vragen.

De publicatie is met name bedoeld voor bestuurders en medewerkers van veiligheidsregio's, gemeenten en partners in het werkveld industriële veiligheid.

1. Wat is een bedrijfsbrandweer?

De Wet veiligheidsregio's geeft geen eensluidende definitie voor 'bedrijfsbrandweer'. In relatie tot de bedrijfsbrandweer wordt in deze wet wel gesproken over 'inrichtingen die een bijzonder gevaar kunnen opleveren voor de openbare veiligheid'. In de nota van toelichting op het Besluit veiligheidsregio's wordt een bedrijfsbrandweer omschreven als een organisatie van mensen en middelen met als doel het gecoördineerd bestrijden van branden en ongevallen op het terrein van de inrichting¹.

De veiligheidsregio's hanteren op basis van deze omschrijving voor de bedrijfsbrandweer de volgende werkdefinitie.

Werkdefinitie bedrijfsbrandweer

Een bedrijfsbrandweer is een door het bedrijf ingestelde incident-bestrijdingsorganisatie met bekwaam personeel en materieel, die op basis van artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's is aangewezen door de eigen veiligheidsregio teneinde de risico's van het bedrijf voor de omgeving te beperken.

2. Wie heeft de bevoegdheid tot het aanwijzen van een bedrijfsbrandweer?

De aanwijzing van bedrijfsbrandweren gebeurt op basis van artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's. De bevoegdheid om te bepalen of een inrichting over een bedrijfsbrandweer moet beschikken, ligt bij het bestuur van de veiligheidsregio waarin het bedrijf gelegen is. Reden om deze bevoegdheid daar neer te leggen, is dat het bestuur een brede afweging kan maken over de kwaliteit en capaciteit van de repressieve brandweezorg in de regio. Bij de beoordeling of een inrichting moet beschikken over een bedrijfsbrandweer moet immers rekening worden gehouden met de aanrijdtijd en de capaciteit van de overheidsbrandweer (de basisbrandweezorg), inclusief in te zetten middelen. De basisbrandweezorg op lokaal niveau speelt dus mee bij het al dan niet aanwijzen van een bedrijfsbrandweer.

3. Welke bedrijven kunnen worden aangewezen?

Op basis van artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's kan het bestuur van de veiligheidsregio inrichtingen die in geval van brand of een ongeval een bijzonder gevaar kunnen opleveren voor de openbare veiligheid aanwijzen als bedrijfsbrandweerplichtig. Niet alle inrichtingen komen hiervoor in aanmerking; dit geldt slechts voor een beperkt aantal categorieën inrichtingen die specifiek in artikel 7.1 van het Besluit veiligheidsregio's zijn benoemd.

Besluit veiligheidsregio's, artikel 7.1

Voor een aanwijzing als inrichting die over een bedrijfsbrandweer moeten beschikken, komen in aanmerking:

1. inrichtingen die vallen onder de reikwijdte van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (de Brzo-inrichtingen)
2. inrichtingen met installaties waarop hoofdstuk 2, afdeling 2 van het Arbeidsomstandighedenbesluit van toepassing is (ARIE-plichtige inrichtingen), voor zover het gaat om:
  - > vervoersgebonden inrichtingen (dit zijn inrichtingen die geheel of nagenoeg geheel bestemd zijn voor de opslag in verband met vervoer)
  - > spoorwegemplacements (voor zover deze geen onderdeel zijn van een Brzo-inrichting)
3. inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet (met uitzondering van de inrichtingen waarop artikel 44 van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen van toepassing is).

4. Geldt er een verplichting tot het aanwijzen van deze bedrijven?

Het bestuur van de veiligheidsregio kan op basis artikel 31, lid 1 van de Wet veiligheidsregio's een inrichting die in geval van een brand of ongeval bijzonder gevaar kan opleveren voor de openbare veiligheid, aanwijzen als bedrijfsbrandweerplichtig. De nota van toelichting bij het Besluit veiligheidsregio's geeft aan dat het bevoegd gezag beleidsvrijheid heeft voor het wel of niet aanwijzen van inrichtingen². Er is dus geen sprake van een verplichting tot het aanwijzen van inrichtingen die in aanmerking kunnen komen voor een aanwijzing.

5. Wanneer wordt een bedrijf aangewezen?

In hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's is het proces om tot een bedrijfsbrandweeraanwijzing over te gaan nader beschreven. De eerste stap in dit proces is de inrichting te verzoeken om een bedrijfsbrandweerrapport.

Bedrijfsbrandweerrapport

Voor inrichtingen die in het kader van het Brzo 2015 moeten beschikken over een veiligheidsrapport (hogedrempelinrichtingen) kan in het bedrijfsbrandweerrapport een verwijzing worden opgenomen naar dit veiligheidsrapport. Op basis van artikel 9 van de Regeling risico's zware ongevallen (Rrzo) dient het veiligheidsrapport informatie te bevatten die ook in een bedrijfsbrandweerrapport behoort te zijn opgenomen.

Het opvragen van een bedrijfsbrandweerrapport kan alleen indien redelijkerwijs het vermoeden bestaat dat de inrichting in geval van brand of een ongeval een bijzonder gevaar kan opleveren voor de openbare veiligheid.

Bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid

Binnen een bedrijfsbrandweeraanwijzing is 'bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid' het kernbegrip. Maar wat houdt dit nu precies in?

Bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid

Een situatie waarbij er naar oordeel van het bestuur van de veiligheidsregio, als gevolg van geloofwaardige incidentscenario's binnen de inrichting, een schade in de omgeving kan ontstaan die duidelijk groter is dan de schade die optreedt door mogelijke ongevallen in de betrokken omgeving zelf en waarop de overheidsbrandweer is berekend³.

De openbare veiligheid is een ruim begrip, waarvoor de verstoring van het dagelijks leven de basis vormt. (Ernstige) milieuschade en andere vervolgschade die het gevolg is van een incident, kan soms ook worden aangemerkt als een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid. Bij de bepaling van de effecten van de geloofwaardige incidentscenario's wordt gekeken naar overschrijding van bepaalde

grenswaarden bij omgevingsbebouwing. Het oordeel over een aanwijzing moet dus ook mede zijn gebaseerd op de kwetsbaarheid van de omgeving van de inrichting.

Geloofwaardige incidentscenario's

In het Besluit veiligheidsregio's wordt het begrip 'bijzonder gevaar' gekoppeld aan geloofwaardige incidentscenario's. Een geloofwaardig incidentscenario dient te voldoen aan alle criteria die zijn benoemd in het Besluit veiligheidsregio's.

Besluit veiligheidsregio's, artikel 7.2, lid 1c en 1d

Geloofwaardige incidentscenario's zijn scenario's:

1. die gegeven de aard van een installatie of inrichting, rekening houdende met de daarin aangebrachte preventieve voorzieningen als reëel en typerend worden geacht,
2. waarbij schade aan gebouwen of personen in de omgeving van de inrichting kan ontstaan, en
3. waarbij van preventieve of repressieve maatregelen een duidelijk effect verwacht mag worden, waardoor escalatie kan worden voorkomen.

In het bedrijfsbrandweerrapport worden mogelijke incidentscenario's met brandbare, explosieve en toxische stoffen inzichtelijk gemaakt en wordt bepaald of deze scenario's op grond van bovenstaande criteria moeten worden aangemerkt als geloofwaardige incidentscenario's. Het bestuur van de veiligheidsregio bepaalt vervolgens op basis van de geloofwaardige incidentscenario's of er sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid.

De overheidsbrandweer

In de beschrijving van een 'bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid' wordt een koppeling gemaakt met de overheidsbrandweer. Een inrichting kan worden aangewezen als een incident in de inrichting schade kan veroorzaken in de omgeving van die inrichting die beduidend groter is dan de schade die optreedt door mogelijke ongevallen in de betreffende omgeving zelf.

Om te kunnen bepalen of er daadwerkelijk sprake is van een 'bovenmatig' risico, dienen de effecten van de (geloofwaardige) incidentscenario's te worden afgewogen tegen de slagkracht van de

overheidsbrandweer. Bij deze beoordeling moeten dus de (on)mogelijkheden voor de overheidsbrandweer worden betrokken. Als het risico dat de inrichting veroorzaakt groter is dan het risico waarop de overheidsbrandweer op moet zijn berekend (de basisbrandweezorg), dan moet dit risico worden afgedekt door middel van de bedrijfsbrandweer. Het is uiteraard niet de bedoeling om een tekortschietende basisbrandweezorg te compenseren met een (uitgebreidere) bedrijfsbrandweeraanwijzing.

Stationaire voorzieningen

Een inrichting kan ervoor kiezen haar 'geloofwaardige incidentscenario's' zo veel als mogelijk te beheersen met behulp van (semi-)automatisch werkende, stationaire, technische installaties. Dit kan ertoe leiden dat de omvang van een bedrijfsbrandweermanifestatie, voor wat betreft operationele functies en materieel, in een bedrijfsbrandweeraanwijzing beperkt kan blijven of (in bijzondere gevallen) zelfs tot nul gereduceerd kan worden. In de afgelopen jaren is dit in de praktijk een steeds vaker voorkomende beweging geworden, die zowel door de bedrijven als door de overheid wordt onderschreven als realistisch en wenselijk. De omvang van een bedrijfsbrandweermanifestatie in de aanwijsbeschikking kan echter pas worden aangepast als deze (semi-)stationaire voorzieningen zijn opgenomen in de omgevingsvergunning milieu. Zie hiervoor ook de beantwoording van vraag 12.

6. Waarom worden niet alle bedrijven met gevaarlijke stoffen aangewezen?

Het aantal inrichtingen met gevaarlijke stoffen die in aanmerking komen voor een bedrijfsbrandweeraanwijzing is beperkt door artikel 7.1 van het Besluit veiligheidsregio's. De inrichtingen met gevaarlijke stoffen die wél vallen onder de scope van artikel 7.1, worden echter niet allemaal aangewezen. Zoals eerder aangegeven is dit afhankelijk van een aantal aspecten die in samenhang met elkaar moeten worden afgewogen.

Op basis van de omvang van het bijzondere gevaar voor de omgeving, de (on)mogelijkheden van de overheidsbrandweer, de mogelijkheden van een eventuele bedrijfsbrandweer en de aanwezigheid van (semi-) stationaire voorzieningen moet het bestuur van de veiligheidsregio bepalen of een aanwijzing tot bedrijfsbrandweerplicht noodzakelijk en zinvol is.

7. Waar kan een bedrijfsbrandweer uit bestaan?

Uit artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's en hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's volgt dat een bedrijfsbrandweeraanwijzing moet bestaan uit personeel én materieel. Een aanwijzing die alleen bestaat uit personeel of alleen uit materieel is dus geen aanwijzing in de zin van artikel 31. Bovengenoemde wetgeving geeft geen ondergrens voor de omvang van personeel en materieel, anders dan dat dit bepaald wordt door de maatgevende incidentscenario's.

Maatgevende incidentscenario's

De geloofwaardige incidentscenario's die bepalend zijn voor omvang en uitrusting van de bedrijfsbrandweer.

Het bestuur van de veiligheidsregio kan uitsluitend op een aantal onderdelen eisen stellen. Deze zijn opgenomen in het Besluit veiligheidsregio's.

Besluit veiligheidsregio's, artikel 7.3, lid 5

Het bestuur van de veiligheidsregio kan in de bedrijfsbrandweeraanwijzing eisen stellen aan:

- > de samenstelling en de geoefendheid van het personeel van de bedrijfsbrandweer
- > de voorzieningen inzake bluswater, melding, alarmering en verbindingen
- > het blusmaterieel
- > de beschermende middelen
- > de alarmering van en samenwerking met de overheidsbrandweer en andere hulpverleningsorganisaties
- > de omvang van het personeel en het materieel van de bedrijfsbrandweer.

De geloofwaardige incidentscenario's worden geanalyseerd op bovenstaande onderwerpen. Het incidentscenario dat de hoogste eisen stelt aan een onderwerp, is op dat specifieke onderwerp dan het maatgevende incidentscenario. De totale omvang van de bedrijfsbrandweer is gebaseerd op het totaal van de maatgevende incidentscenario's voor de verschillende onderwerpen. Als er binnen een inrichting slechts één geloofwaardig incidentscenario is, dan volgen uit dit scenario alle bovengenoemde eisen.

Uit bovenstaande volgt dat bij slechts één persoon die repressieve middelen inzet, er sprake kan zijn van een bedrijfsbrandweer. Echter, niet in alle gevallen is er dan sprake van een aanwijzing in de zin van artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's.

- > Een operator die uitsluitend in veilig gebied enkel een drukknopactie hoeft te verrichten om een autonoom werkende (stationaire) blusvoorziening in werking te zetten, wordt niet gezien als een bedrijfsbrandweer.
- > Een operator die een blusvoorziening moet bedienen zoals bijvoorbeeld een (schuim)blusmonitor en daarbij repressief inzicht nodig heeft, valt wel onder de bedrijfsbrandweer.

Het is dus steeds een afweging of er sprake is van een bedrijfsbrandweer of niet. Als uitgangspunt wordt vaak gehanteerd dat als die persoon dient te beschikken over ‘repressieve vaardigheden’ er sprake is van een bedrijfsbrandweer. Om deze afweging nog meer handen en voeten te geven, wordt hiervoor door de veiligheidsregio’s de volgende werkdefinitie gehanteerd.

Handelingen bedrijfsbrandweer

Er is sprake van een bedrijfsbrandweer in de zin van artikel 31 indien het personeel van de bedrijfsbrandweer handelingen met vast opgestelde dan wel mobiele (brand)bestrijdingsmiddelen moet uitvoeren om incidenten, die zijn geïdentificeerd als een bovenmatig risico, te bestrijden en/of te beperken. Daarbij is er sprake van handelingen met meerdere mogelijkheden, waarbij het van belang is dat de juiste keuze(s) worden gemaakt om de nadelige gevolgen zo effectief mogelijk te beperken.

8. Waar moet een bedrijfsbrandweer aan voldoen?

De belangrijkste eisen waaraan een bedrijfsbrandweer moet voldoen, zijn uitgewerkt in voorschriften die aan de bedrijfsbrandweeraanwijzing zijn verbonden. Deze voorschriften hebben een relatie met de onderdelen die zijn benoemd in artikel 7.3 lid 5 van het Besluit veiligheidsregio's. De bedrijfsbrandweeraanwijzing bevat vaak voorschriften die betrekking hebben op:

- > het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem
- > het bedrijfsbrandweerpersoneel
- > de incidentbestrijdings- en beheersmiddelen
- > opleiding, oefening en evaluatie
- > bluswatervoorzieningen
- > opkomsttijd, melding en alarmering
- > verbindingen (communicatie)
- > beschermende middelen
- > alarmering en samenwerking met externe hulpdiensten.

9. Wat is de landelijke opkomsttijd van een bedrijfsbrandweer?

Er is geen wettelijk vastgestelde opkomsttijd voor de bedrijfsbrandweer. De opkomsttijd van de bedrijfsbrandweer is in grote mate afhankelijk van de ontwikkelingssnelheid van de incidentscenario's en op welk moment moet worden ingegrepen om escalatie van het scenario te voorkomen. De opkomsttijd van de bedrijfsbrandweer is dus maatwerk en zal in vrijwel iedere bedrijfsbrandweeraanwijzing worden opgenomen in de voorschriften. In de praktijk blijkt dat de opkomsttijd van de bedrijfsbrandweer ongeveer zes minuten bedraagt.

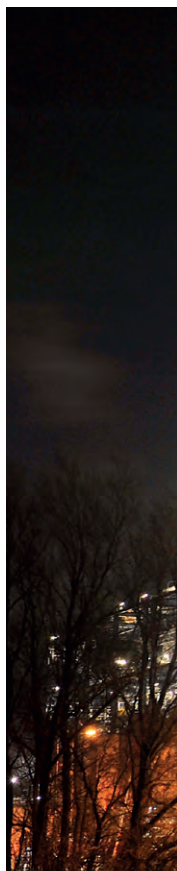
10. Hoe staat een bedrijfsbrandweer in relatie tot de overheidsbrandweer?

De taken van de overheidsbrandweer zijn vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's. De overheidsbrandweer kan qua omvang en opkomsttijd en middelen niet ingericht zijn op alle mogelijke incidenten binnen de veiligheidsregio. Elke veiligheidsregio maakt daarom op basis van de risico's in het verzorgingsgebied en de beschikbare middelen de keuze ten aanzien van de basisbrandweezorg en betreft dit bij de beoordeling tot noodzaak voor een bedrijfsbrandweeraanwijzing. Inrichtingen die een 'bovenmatig risico' veroorzaken op de omgeving moeten zorgen voor een bedrijfsbrandweer die dit risico afdekt. De overheidsbrandweer hoeft niet voor deze risico's uitgerust te zijn.

Het kan voorkomen dat de overheidsbrandweer op een aantal geloofwaardige incidentscenario's niet zodanig is voorbereid, dat escalatie van incidentscenario's kan worden voorkomen. Juist omdat deze scenario's op een inrichting een snellere opkomst noodzakelijk maken, kan voor die inrichting een bedrijfsbrandweer worden geëist. Niet alleen de opkomsttijd is relevant voor een bedrijfsbrandweeraanwijzing. Ook specifieke kennis van processen en installaties, de specifieke materialen zoals blusmiddelen en de specifieke verantwoordelijkheid van het bedrijf zijn redenen om taken bij de bedrijfsbrandweer neer te leggen.

11. Wat is het verschil tussen BHV en een bedrijfsbrandweer?

Naast een eventuele bedrijfsbrandweeraanwijzing zijn bedrijven op basis van artikel 15 van de Arbeidsomstandighedenwet verantwoordelijk voor het organiseren van een interne bedrijfsnoodorganisatie, waarvan bedrijfshulpverleners (BHV'ers) deel uitmaken. Toepassing van het instrument van bedrijfsbrandweezorg in de afgelopen jaren heeft geleerd dat discussies over de kwantiteit en kwaliteiten van beide organisaties nogal eens door elkaar kunnen

lopen. Het bevoegd gezag voor het toezien op de bedrijfshulpverlening is de Inspectie SZW (voorheen de Arbeidsinspectie). Het bevoegd gezag voor bedrijfsbrandweezorg is het bestuur van de veiligheidsregio.

Inzet en basistaken BHV'ers

De omstandigheden voor de inzet van een BHV'er zijn in het algemeen anders dan de omstandigheden waaronder een medewerker van de bedrijfsbrandweer mag worden ingezet. Een BHV'er mag vanuit zijn basistaak worden betrokken bij taken voor alarmering, kleine blussing, verlenen van eerste hulp, evacuatie en begidsing voor de hulpdiensten. Van een BHV'er mag worden verwacht dat hij hulp biedt aan collega's, gasten van een bedrijf, leveranciers of contractors zonder zichzelf in groot gevaar te brengen.

12. Wat is de relatie met de omgevingsvergunning milieu?

De voorschriften verbonden aan een omgevingsvergunning milieu richten zich primair op de bescherming van het milieu tegen de gevolgen van de binnen de inrichting uitgevoerde activiteiten. Die bescherming van het milieu heeft enige overlap met, maar is zeker niet identiek aan, een eventueel gevaar voor de openbare veiligheid zoals bedoeld in een bedrijfsbrandweeraanwijzing.

Voorschriften in de omgevingsvergunning milieu hebben als doel incidenten die effect kunnen hebben op het milieu (in de Wet milieubeheer 'ongewone voorvallen' genoemd) te voorkomen en te bestrijden. In een omgevingsvergunning kunnen middelen worden voorgeschreven die nodig zijn voor het bestrijden van de gevolgen van een incident. Daarnaast kan ook de inzet van een bedrijfsbrandweer worden voorgeschreven in de omgevingsvergunning als dit nodig is om negatieve effecten voor het milieu te voorkomen of te bestrijden. Deze bedrijfsbrandweer is dus formeel een andere dan die uit de bedrijfsbrandweeraanwijzing. In de praktijk kunnen voorschriften uit de omgevingsvergunning en de bedrijfsbrandweeraanwijzing worden ingevuld door één bedrijfsbrandweerorganisatie.

Complementaire regelgeving

Een bedrijfsbrandweeraanwijzing en een omgevingsvergunning milieu vullen elkaar op veel punten aan. Er is sprake van complementaire regelgeving, waardoor geprobeerd moet worden om trajecten zo veel mogelijk parallel te laten lopen. In een aanwijzingstraject is daarom de veiligheidsregio verplicht de Inspectie SZW, het Wabo-bevoegd gezag en de gemeente waarbinnen de inrichting is gelegen in de gelegenheid te stellen om advies uit te brengen.

Om te kunnen bepalen of een inrichting bedrijfsbrandweerplichtig is, gaat de veiligheidsregio uit van de in de omgevingsvergunning milieu vergunde situatie. Een eventuele mogelijkheid tot beperking van de omvang van een bedrijfsbrandweer door realisatie van preventieve (stationaire) voorzieningen of het uitsluiten van activiteiten moet dan ook eerst in een milieuvergunning geborgd worden.

Eindnoten

1. Nota van toelichting bij het Besluit veiligheidsregio's, Staatsblad 2010, 255, p. 58
2. Nota van toelichting bij het Besluit veiligheidsregio's, Staatsblad 2010, 255, p. 37
3. Nota van toelichting bij het Besluit veiligheidsregio's, Staatsblad 2010, 255, p. 57

Literatuur

Werkwijzer Bedrijfsbrandweren (LEC BrandweerBRZO, 2013)

Colofon

Uitgave van het Landelijk Expertisecentrum BrandweerBRZO,
november 2017

Het LEC BrandweerBRZO is een samenwerkingsverband tussen het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) en de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR). Het LEC BrandweerBRZO heeft tot doel de kwaliteit van de uitvoering van de Brzo-taken van de brandweer op een hoger peil te brengen door het bundelen en toegankelijk maken van kennis en het tegengaan van versnippering.

Bij deze kennispublicatie hoort ook het online dossier BrandweerBRZO, zie www.ifv.nl/kennisplein

Tekst: Joram Gielbert, Suzanne Junte, Jan Meinster

Beeld: Marcel Dirks, Rob Jastrzebski, IFV

De samenstellers hebben de grootst mogelijke zorg aan de inhoud van deze kennispublicatie besteed. Aan de inhoud van deze kennispublicatie kunnen echter geen rechten ontleend worden en de samenstellers aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid die zou kunnen voortvloeien uit de inhoud van deze kennispublicatie.

Instituut Fysieke Veiligheid

Het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) draagt bij aan een veilige samenleving door het versterken van de veiligheidsregio's en hun partners bij het professionaliseren van hun taken. Wij ontwikkelen en delen relevante kennis, wij hebben expertise voor het verwerven en beheren van gemeenschappelijk materieel en wij adviseren de betrokken besturen. Ons motto hierbij is: signaleren en verbinden.

Infopunt Veiligheid, onderdeel van het IFV, is hét centrale vraag- en informatieloket op het gebied van fysieke veiligheid. Beroepsbeoefenaars kunnen hier hun vragen voorleggen aan vakspecialisten. Dat kan telefonisch, per e-mail of via een webformulier. De toegang tot de informatieservice en informatiebemiddeling is laagdrempelig en kosteloos.

Actuele dossiers

De website www.ifv.nl biedt inzage in een online kennisbank met dossiers die actueel worden gehouden door een redactieteam van kennismakelaars en deskundigen uit de praktijk. U hebt 24 uur per dag toegang tot enkele duizenden kennisdocumenten verdeeld over meerdere kennisgebieden. Een belangrijke kennisbron voor veiligheidsregio's, hulpverleningsdiensten, landelijke, provinciale en gemeentelijke overheden en organisaties in de vitale sectoren.

Instituut Fysieke Veiligheid
Infopunt Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
026 355 23 00
www.ifv.nl
info@ifv.nl

